

Aankondiging (door Naomi Koster)

Leerlingen van de Joodse basisschool Rosj Pina schrijven elk jaar verhalen op van familie of bekenden die de Sjoa hebben meegemaakt.

Deze verhalen zijn een eerbetoon aan hen.

Hier volgen een drietal fragmenten.

Tomer Sharon

Het verhaal van mijn overgrootouders

Mijn overgrootouders Henju en Elly Wagschal, woonden in Rotterdam toen de oorlog uitbrak.

Toen de anti-Joodse maatregelen steeds strenger werden en mijn overgrootvader een oproep kreeg zich te melden, besloten zij te vluchten naar Zwitserland.

Andere familieleden dachten dat het wel mee zou vallen en bleven achter.

Na een lange zware tocht, kwamen ze aan in Frankrijk.
Vandaar zouden zij te voet de Zwitserse grens oversteken.

Op het perron stonden Duitse soldaten.
Mijn opa zei: "Als ze onze valse papieren zien, komen we hier niet levend weg."

Op het perron stond een Arabische fotograaf. Hij zag het gevaar, riep hen bij zich en vroeg hen te poseren voor een foto. Hij heeft hun leven gered.

De foto hebben we nog steeds.

Na de oorlog zijn mijn overgrootouders teruggekomen naar Nederland. Van de achtergebleven familieleden, had alleen de broer van mijn overgrootmoeder de oorlog overleefd.

Mijn naam is Jaela Pekel.

In 1943 moest mijn opa onderduiken. Helemaal alleen, zonder zijn ouders.

Hij was toen 5 jaar oud.

Mijn opa heeft op 23 verschillende adressen ondergedoken gezeten.

Dit is zijn verhaal.

Telkens moest ik mijn koffertje pakken. Steeds wéér verhuizen naar een ander onderdijk adres.

Op één van de adressen zaten we met meerdere kinderen. We werden verraden door de melkboer en naar de kindercrèche tegenover de Hollandsche Schouwburg gebracht.

Op een dag maakte een verpleegster in de crèche mij wakker uit mijn middagslaapje.

Ze kleepte me aan en zette me in een stilzwijgen, achterop haar fiets.

Zo vertrokken we naar Soest. Daar ben ik tot het einde van de oorlog gebleven.

Ik ben het enige kind van die lichtung van de kindercrèche, die niet is vermoord.

Op een avond, 16 dagen na de bevrijding, kwamen mijn ouders op de fiets naar Soest. Ik wíst wel dat het mijn ouders waren, maar ik herkende hen niet.

Rudy, mijn neef, kwam na de oorlog bij ons wonen en later werd mijn broertje Jaap geboren.

Wij zijn als drie broers opgegroeid, in vrijheid.

Mijn naam is Michael Press

Dit is het verhaal van mijn opa Hans Peeper

Op 20 juni 1943 moest mijn opa, als 4-jarig jongetje, met zijn ouders naar Westerbork.

Uit Westerbork vertrok er iedere dinsdag een trein naar de vernietigingskampen.

Op 15 maart 1944 kwam die verschrikkelijke trein ook voor opa Hans en zijn ouders.

In Bergen Belsen bleef Hans bij zijn vader. Zijn moeder werd van hen gescheiden.

Twee en een halve maand voor de bevrijding werd mijn opa naar zijn moeder in de vrouwenbarak geroepen.

Zij lag in een houten stapelbed en was waarschijnlijk al dood.

Hij ging naast haar zitten en dat eenzame moment, in die verder lege barak, ziet mijn opa nog iedere dag voor zich.

De meeste gevangenen zijn in massagraven terecht gekomen. Naamloos! Zo ook mijn overgrootmoeder. Haar naam is **Duifje Peeper-Cune**.